

Наталія Солонар
Науковий керівник –доц. Лідія Біленкова

Розвиток екологічної компетентності молодших школярівна уроках «Я досліджую світ»

У молодшому шкільному віці у дітей активно відбувається процес формування екологічної культури, що досягається, на думку дослідників, завдяки цілеспрямованому формуванню обсягу знань, почуттів, інтересів, переживань, оцінок та розвитку здібностей. Ефективне формування екологічної компетентності видається можливим саме в рамках навчальної дисципліни «Я досліджую світ», адже вона надає широкі можливості для формування у молодших школярів фундаменту екологічної грамотності, вмінь проводити спостереження в природі, робити дослід, дотримуватись правил поведінки в світі природи та людей, правил здорового способу життя, природоохоронної діяльності.

Таким чином, набуває значної актуальності пошук технологій, засобів, методів навчання та діагностики екологічної освіти, що забезпечують формування ціннісного ставлення до природи; вміння оцінювати власну поведінку та поведінку оточуючих; впевнено діяти, спираючись на власні знання, що в результаті забезпечує ефективний розвиток екологічної компетентності дитини молодшого шкільного віку, зазначає Л.Крамар (2014,с.25).

Науковці визначають екологічну компетентність як інтегративну якість особистості, яка визначає її здатність діяти в системі «людина – суспільство – природа» у відповідності до засвоєних екологічних знань, вмінь, навичок, сталих переконань, мотивів, ціннісних уявлень, екологічно-значимих особистих якостей та практичного досвіду екологічної діяльності (С.Алексеев, 1999, Л.Боярова, 2015). В більш вузькому розумінні, екологічна компетентність молодшого школяра – це готовність обирати екологічно доцільну лінію соціальної поведінки, прогнозувати наслідки такої поведінки, опираючись на отримані в початковій школі екологічні знання та досвід.

Педагогічна література надає таке трактування структури екологічної компетентності: когнітивний компонент, мотиваційно-ціннісний компонент та діяльнісно-практичний компонент. Розвиток екологічної компетентності у молодших школярів в освітньому процесі здійснюється в межах засвоєння навчальної дисципліни «Я досліджую світ».

Дослідниками проводиться активна розробка новітніх технологій щодо реалізації Державного стандарту початкової освіти, в якому значну роль відведено розвитку екологічної компетентності, як одної із ключових.

В процесі розробки технології формування екологічної компетентності у молодших школярів доцільним є врахування системи принципів організації педагогічного процесу – єдність пізнання, переживання та діяльності, природодоцільності, інтеграції, міждисциплінарності, екологізації.

Отож, згідно наукових досліджень, розвиток екологічної компетентності може здійснюватися за наступними напрямками: створення методологічної бази та визначення кола проблем, що виникають в екологічно-виховній діяльності вчителя; забезпечення формування єдиних установок, педагогічних позицій, вимог до освітнього закладу та сім'ї щодо виховання екологічної компетентності; залучення молодших школярів до спільного проектування екологічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев С.В. (1999). Экологическое образование в базовой школе. СПб.: Специальная литература, с.164.
2. Боярова Л. М. (2015). Екологічне виховання молодших школярів: система роботи. Почат. навчання та виховання : наук.-метод. журн. № 4/5. 52-66.
3. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. – (Електронний ресурс). Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
4. Крамар Л. (2014). Екологічне виховання в початковій школі. Почат. шк.: наук.-метод. журн. № 2. 23-26.